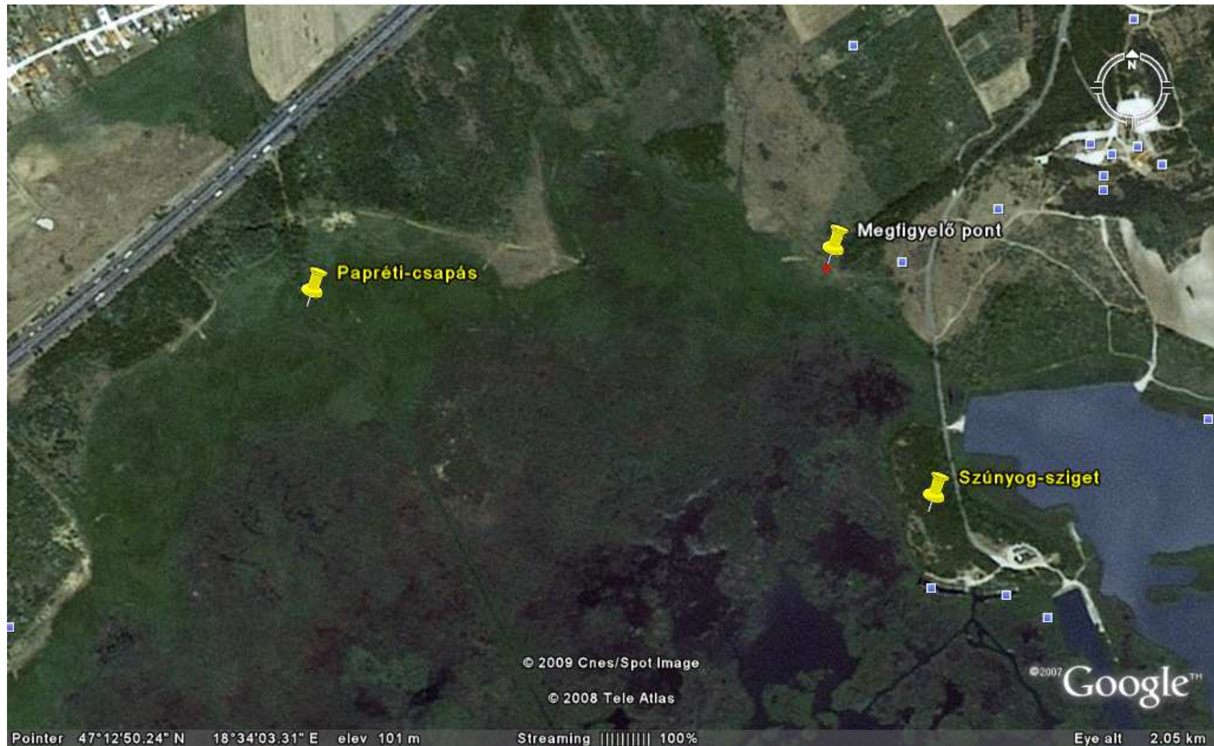
Barna rétihéja fészkelés a Velencei-tó Nyugati öblében 2009. évben

1. Monitoring helyének maghatározása:

Velencei-tó nyugati öböl, a Madárrezervátum s a Szúnyog-sziget közötti öböl (Bíbic-tó), a Papréti-csapás vonaláig.

2. Megfigyelési pont

Bíbic –tó, part menti magasles

3. Megfigyelt terület nagysága

A megfigyelési ponttól a Papréti – csapásig kb. 840 méret légvonalban. Az első fészekhely kb. 400 méterre, a második és harmadik fészekhely kb. 800 méterre volt a megfigyelési ponttól. (Google Earth alapján)

4. Monitoring területének leírása

Kis lápi csatornákkal szabdalt egybefüggő nádas felület, melyet É-Ny irányban magas kórós, szikes rétek, zsombékosok, ligetes fasorok öveznek. Jellemző part menti növényfajok: ezüstfa, galagonya, nyárfa, kőris, fűz. Dél és kelet felől a tó nádfoltokkal tarkított nyíltabb vízterülete határolja.
A nád magassága még a part mentén is 2m felett van és közvetlenül a nádast magas kórós, zsombékos váltja fel, melynek magassága 1m feletti.

5. Az élőhely állapota a monitoring időszakban

A fészkeléshez és a fiókaneveléshez a körülmények zavartalanok voltak, a terület állapotában változás nem következett be az adott időszakban.
A növényzet magassága átlagosan 3 méter, váltakozva több éves avas, illetve a télen levágott, és májustól frissen zöldellő náddal.

6. Monitoring időtartama

2009. március 28. – 2009. december 29.

A barna rétihéja első példányai március végén érkeznek meg hozzánk. A tavaszi vonulás április közepéig is eltarthat, ezért a párok revír foglalásai csak április közepe-végére tehetők.
A barna rétihéjáknál a tojásrakás, kotlás időszaka április második felétől május végéig tart, míg a fiókanevelés időszaka május második felétől július első feléig. (MME Monitoring Központ 2007. adatai alapján)

A március végén elkezdett monitoring tevékenység alatt a revír foglalástól a fiókanevelésen át a fiókák kirepüléséig gyűjtöttem adatokat, majd azt követően a madarak fészkelő terület használatát figyeltem. A megfigyeléssel meg tudjuk határozni az adott területen fészkelő párok egyedszámát és a reprodukció sikerességét.

7. A megfigyeléssel töltött napok száma

N = 16, mely a következők szerint alakult havi bontásban:
Márciusban 1 megfigyelési nap
Áprilisban 1 megfigyelési nap
Májusban 2 megfigyelési nap
Júniusban 3 megfigyelési nap
Júliusban 5 megfigyelési nap
Augusztusban 1 megfigyelési nap
Szeptemberben 1 megfigyelési nap
Novemberben 1 megfigyelési nap
Decemberben 1 megfigyelési nap

8. Módszer

A terület közvetlen szomszédságában lévő magaslesről történt a megfigyelés, kitűnő látási viszonyokkal, a megfigyelt terület 200-300 méteres távolságon belül esett, így a megfigyelt területen a fajt és azon belül az ivart 100 %-os biztonsággal meg tudtam határozni. Az ivar meghatározásánál a nehézséget a fényviszonyok változása okozhatja, azonban a madarak állandó mozgásával mindig sikerült olyan szögben megfigyelni őket, hogy ez nem okozott gondot.
1 olyan megfigyelési nap volt, amikor előfordult, hogy nem tudtam ivart meghatározni, ez a távolság miatt történt. A belátható terület és a horizont a Madárrezervátum D-Ny irányú oldalával megközelítőleg 3-3,5 km távolságra volt a megfigyelő ponttól. Ezen a távolságon belül kb. 1,5 kilométerre még meg tudtam figyelni a madarakat, azonban az ivart nem mindig lehetett ilyen távolságból meghatározni.
A megfigyelés 10 X 42 kereső távcsővel történt. Minden egyes észlelést és mozgást adatlapon rögzítettem.

A példányszám becslését az egy adott időpontban egyszerre látott legnagyobb példányszám alapján végeztem.

9. Eredmények

a., Példányszámok

Példányszám egy időpontban látott példányok alapján:

Dátum	Példányszám
2009. 3. 28	**6**
2009. 4. 24.	**6**
2009. 5. 22	5
2009. 5. 24	2
2009. 6. 5	2
2009. 6. 24.	5
2009. 6. 26.	**6**
2009. 7. 1.	5
2009. 7. 13.	4
2009. 7. 20.	**6**
2009. 7. 29.	2
2009. 7. 31.	3
2009. 8. 24.	4
2009. 9. 14.	1
2009. 12. 27.	0

Legtöbb egyszerre látott példány: 6 példány

Példányszám ivarok szerint egy időpontban látott példányok alapján:

Dátum	HÍM	TOJÓ	JUV	Nem meghatározott ivar
2009.03.28	2	2		2
2009.04.24	**3**	3		
2009.05.22	2	**4**		
2009.05.24	2	1		
2009.06.05	1	1		
2009.06.24		1	4	
2009.06.26	**3**	2	4	
2009.07.01	1	2	5	
2009.07.13	1		4	
2009.07.20	1		**6**	
2009.07.29	1		1	
2009.07.31	1	1	3	
2009.08.24	1	3		
2009.09.14	1			
2009.12.27	0	0	0	

Legnagyobb példányszám ivar szerint egy időpontban látott példányok alapján:

Hím: 3 példány
Tojó: 4 példány
Juv: 6 példány

Összesen: minimum 13 példány mozgott a területen

b., Fészekadatok

Az 800 méteren belül eső területen biztosan állíthatóan 3 fészekalj volt, ahol folyamatosan etették a szülők a fiókákat.

Májusban még 4 revír volt valószínűleg 4 fészekkel.
A május 22. napi megfigyelésnél etetés még nem volt, a tojók csak néha reppentek fel szellőztetni a tojásokat.
A május 24. napi megfigyelésnél tapasztaltam az első etetést, ahogy a hím a levegőben átdobja a zsákmányt a tojónak. A tojó még nem a fészekhez szállt vele, hanem távolabb leszállt, elfogyasztotta, majd utána repült vissza a fészekhez. A 3. fészekhez a tojó ezen a napon nádszálat hordott.
A június 5. napi megfigyelésen volt az első zsákmányhordás a fészekhez, az 1. fészeknél. Ott már volt kikelt fióka.
A június 24. napi megfigyelésen láttam az első fiatalokat.
Július 1. napi megfigyelésen láttam az 5. fiatalt.
Július 20. napon már csak egy fiatalt etetnek, a hatodikat. A többi öt fiatal a területen repdes, próbál vadászni.
A július 31. napon már csak a hatodik fiatal van a területen, a Bíbic-tó fáin üldögélt.
Az augusztus 24. napi megfigyelésen már csak idősebb madarak mozognak a területen.
Szeptember 14. napon már csak 1 hím mozgott és éjszakázott a területen.
December 27. napi megfigyelésen már nem láttam barna rétihéját a nádas felett, nem jönnek a költő helyre éjszakázni.

10. Reprodukció sikeressége

6 fiatal madár felnevelését és sikeres kirepülését tapasztaltam az 500-600 méter átmérőjű területen három meghatározott fészekhelyen.

11. Viselkedés

A 2008. évi megfigyelések kiegészítése:
Június 5. napon tojó is hozott eleséget, de nagyrészt a hímek hordják a zsákmányt.
A június 5. napi megfigyelésen egyszerre 4 fiatalt láttam és mindegyik az 1. fészek körül hangoskodott, és ugyanaz a hím hordta nekik az élelmet. Ez a négy madár sokáig együtt is maradt, együtt ültek fel a lestől északra húzódó fasor fáira és nagyon hangosan várták a szülőket.
Ebből arra következtetek, hogy az 1. fészekből 4 fióka repült ki, a 2. fészekből 1 fióka és a 3. fészekből is 1 fióka.
A 2008. évi fiókákhoz képest a 2009. éviek nagyon hangosak voltak, folyamatosan kommunikáltak egymással és a szülőkkel.
Legtöbbet az északi fasor fáin tartózkodtak.
A 6. fióka kirepülése után eltűntek a madarak a fészkelő helyről. Egy hímet lehetett csak látni behúzni éjszakázni.

12. Összegzés

A Bíbic-tói öbölben 2009. március 28. – 2009. december 29. napok között végzett barna rétihéja monitoring tevékenység során megállapítható, hogy a területen sikeres fészkelés zajlott. Három fészekaljból 6 fiatal kirepülése biztosan megállapítható.
Az ezen a területen az adott időpontban tapasztalható legnagyobb barna rétihéja példányszám 13 példány volt.

Az első fészek frissen hajtott nádban volt, a második és a harmadik avas nádban.

Az őszi időszakra már nem maradtak madarak a fészkelő területen, éjszakázni a Madárrezervátum nyugati oldalára húztak be a barna rétihéják. December 29. napon még 1 pld tojó és 1 pld hím barna rétihéja éjszakázott a Dinnyési Kutatóházzal szemben lévő nádasban.

A 2008-2009. évi téli időszakhoz: 2009. január 19. napon 1 pld fiatal rétihéját lehetett látni a Dinnyési Kutatóházzal szemben lévő nádasban.
Ugyanitt 2009. február 6. napon 2 pld tojó és 1 pld. fiatal mozgott.

13. Információ a vonulási adatokhoz

December 29. napon még 1 pld tojó és 1 pld hím barna rétihéja éjszakázott a Dinnyési Kutatóházzal szemben lévő nádasban.

A 2008-2009. évi téli időszakhoz: 2009. január 19. napon 1 pld fiatal rétihéját lehetett látni a Dinnyési Kutatóházzal szemben lévő nádasban.
Ugyanitt 2009. február 6. napon 2 pld tojó és 1 pld. fiatal mozgott

14. Összehasonlító adatok

2008. évben a legtöbb egy időpontban látott példány 12 volt, 2009. évben ez a szám 6 példány volt.
2008. évben a példányszám ivarok szerint egy időpontban látott példányok alapján:
Hím: 3 példány
Tojó: 8 példány
Juv: 4 példány
2009. évben a példányszám ivarok szerint egy időpontban látott példányok alapján:
Hím: 3 példány
Tojó: 4 példány
Juv: 6 példány

A reprodukció szempontjából a 2009. év sikeresebb volt.

Velence, 2010. február 8. Pallos Zsuzsanna